

**DOKUMENT ZAWIERAJĄCY INFORMACJE O PRODUKCIE
UBEZPIECZENIOWYM I OGÓLNE WARUNKI DODATKOWEGO
INDYWIDUALNEGO UBEZPIECZENIA NA WYPADEK USZCZERBKU
NA ZDROWIU SPOWODOWANEGO NIESZCZĘŚLIWYM WYPADKIEM**

Dodatkowe indywidualne ubezpieczenie na wypadek uszczerbku na zdrowiu spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem

Wersja dokumentu z dnia 1.04.2019 r.

To jest materiał zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym. Pełne informacje o ubezpieczeniu znajdziesz w innych dokumentach, w szczególności w ogólnych warunkach dodatkowego indywidualnego ubezpieczenia na wypadek uszczerbku na zdrowiu spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem, kod warunków TUIP50 (OWU). Zanim podejmiesz decyzję o zawarciu umowy, zapoznaj się z OWU.

Zawarcie umowy jest dobrowolne.

Informacja o produkcie:

- jest materiałem informacyjnym,
- nie jest częścią umowy ubezpieczenia (umowy),
- nie jest ofertą w rozumieniu art. 66 Kodeksu cywilnego,
- nie powinna być wyłączną podstawą do tego, aby podjąć decyzję o zawarciu umowy.

Przedmiot ubezpieczenia – co ubezpieczamy?

Przedmiotem ubezpieczenia jest zdrowie ubezpieczonego. W razie wystąpienia u ubezpieczonego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem zaistniałym w okresie naszej ochrony, wymienionego w Tabeli Uszkodzeń, wypłacimy świadczenie z ubezpieczenia.

Charakterystyka produktu – jakie są główne cechy naszego ubezpieczenia?

- Ubezpieczenie jest ubezpieczeniem dodatkowym. Możesz je zawrzeć tylko z ubezpieczeniem podstawowym.
- Ubezpieczenie zawieramy na czas określony – w momencie zawierania ubezpieczenia podstawowego albo w dniu najbliższej płatności składki za ubezpieczenie podstawowe.
- W razie nieszczęśliwego wypadku, który skutkowało uszczerbkiem na zdrowiu, wypłacimy kwotę w wysokości odpowiedniego procentu sumy ubezpieczenia aktualnej w dniu nieszczęśliwego wypadku.
- Uszczerbek na zdrowiu to zdarzenie, które jest:
  - spowodowane nieszczęśliwym wypadkiem,
  - uszkodzeniem organu, narządu lub układu wskazanym w załączniku do OWU – Tabeli Uszkodzeń.
- Nieszczęśliwy wypadek to nagłe zdarzenie, które jest:
  - niezależne od woli i stanu zdrowia ubezpieczonego,
  - wywołane czynnikami zewnętrznymi,
  - wyłączną przyczyną zdarzenia, które obejmuje nasza ochrona.

Kto może zawrzeć z nami umowę, kogo ubezpieczamy?

- Umowę zawieramy z Tobą czyli ubezpieczającym. Ty wskazujesz ubezpieczonego (siebie lub inną osobę), którego zdrowie obejmujemy ochroną. Ubezpieczający to osoba, która opłaca składki. Może to być zarówno osoba prawna, jak i fizyczna.
- Ubezpieczony to osoba fizyczna, której zdrowie jest ubezpieczone. Musi ona być w wieku, który pozwala zawrzeć ubezpieczenie podstawowe, przy czym nie może mieć więcej niż 60 lat. Wiek ubezpieczonego liczymy nie według jego daty urodzenia, ale według roku kalendarzowego, w którym się urodził.

PRZYKŁAD

Jeśli ubezpieczony urodził się 1 czerwca 1989 r. i chce zawrzeć ubezpieczenie od 1 lutego 2019 r. to dla nas ma 30 lat – mimo, że trzydzieste urodziny będzie obchodził za 4 miesiące.

- Ty i ubezpieczony możecie być jedną i tą samą osobą, ale możecie być również różnymi osobami, np. Ty zawierasz umowę jako

ubezpieczający (opłacaś składki), ale ochroną ubezpieczeniową objęte jest zdrowie żony (jest ona wówczas ubezpieczoną).

- Możemy odmówić zawarcia umowy, w szczególności z powodu naszej oceny ryzyka ubezpieczeniowego związanego z:
  - zawodem, sportem, hobby lub zdrowiem ubezpieczonego.

Jak długo trwa umowa?

- Umowę zawieramy na czas określony, który wskazujemy w polisie (jest to tzw. okres ubezpieczenia). Okres ubezpieczenia trwa:
  - 5 lat, jeśli zawierasz umowę wraz z ubezpieczeniem podstawowym albo w rocznicę ubezpieczenia podstawowego, albo
  - 4 lata i taką liczbę miesięcy, jaka pozostanie do najbliższej rocznicy ubezpieczenia podstawowego – jeśli umowę zawierasz po zawarciu ubezpieczenia podstawowego i opłacaś składki z częstotliwością miesięczną, kwartalną lub półroczną.

PRZYKŁAD

1 czerwca 2018 r. zawarłeś ubezpieczenie podstawowe, a 1 grudnia 2018 r. zawarłeś tę umowę. Umowa ta będzie trwać do 31 maja 2023 r. czyli 4 lata i 6 miesięcy. Jeżeli zawrzesz umowę na kolejny okres, będzie ona trwała od 1 czerwca 2023 r. do 31 maja 2028 r., czyli 5 pełnych lat.

- Okres ubezpieczenia upływa:
  - z końcem okresu ubezpieczenia,
  - z końcem ubezpieczenia podstawowego,
  - w dniu rocznicy umowy, w roku w którym wiek polisowy ubezpieczonego wynosi 65 lat.

Gdzie obowiązuje ubezpieczenie?

Ochrona ubezpieczeniowa działa na całym świecie, przez 24 godziny na dobę.

Jak i kiedy opłacaś składkę?

- Składkę opłacaś:
  - na rachunek bankowy, którego numer jest wskazany w polisie,
  - za umowę dodatkową wraz ze składką za ubezpieczenie podstawowe.

Kiedy rozpoczyna się i kończy ochrona ubezpieczeniowa?

- Nasza ochrona w stosunku do ubezpieczonego rozpoczyna się w dniu wskazanym w polisie.
- Nasza ochrona kończy się w dniu, w którym:
  - kończy się ochrona w ubezpieczeniu podstawowym,
  - otrzymamy Twoje oświadczenie o odstąpieniu od umowy,
  - nastąpi śmierć ubezpieczonego,
  - zakończy się okres ubezpieczenia,
  - wypłacimy świadczenie w wysokości 100% sumy ubezpieczenia,
  - zamienimy ubezpieczenie podstawowe na ubezpieczenie bezskładkowe,
  - upłynie okres wypowiedzenia umowy,
  - opłaczysz składki za ubezpieczenie podstawowe jednorazowo do końca okresu ubezpieczenia.

Główne wyłączenia i ograniczenia ochrony – czego nie obejmuje ubezpieczenie?

Nie udzielamy ochrony z tytułu uszczerbku na zdrowiu spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem, który:

- powstał, gdy ubezpieczony uprawiał sport zawodowo lub uczestniczył w treningach, zawodach, zgrupowaniach w ramach przynależności do klubu sportowego, związku lub innej organizacji sportowych niezależnie od faktu czerpania dochodu z uprawianej dyscypliny sportu i nie podał tych informacji we wniosku o zawarcie umowy lub rozpoczął wykonywanie powyższych czynności po zawarciu umowy, a przyczyną uszczerbku na zdrowiu były te okoliczności;
- powstał, gdy ubezpieczony uprawiał niebezpieczne sporty: sporty walki, sporty motorowe i motorowodne, sporty lotnicze, wspinaczka wysokogórska i skałkowa, speleologia, nurkowanie ze specjalistycznym sprzętem, który umożliwia oddychanie pod wodą, skoki do wody, skoki na linie (ang. bungee jumping), kolarstwo górskie, narciarstwo lub snowboard poza wyznaczonymi trasami, kajakerstwo, jazda konna oraz udział w wyścigach z wyjątkiem biegów i pływania i nie podał tych informacji we wniosku o zawarcie umowy lub rozpoczął uprawianie powyższych sportów po zawarciu umowy, a przyczyną uszczerbku na zdrowiu były te okoliczności;
- powstał, gdy ubezpieczony w związku z pracą zarobkową wykonywał:

- a) prace fizyczne w budownictwie, hutnictwie, energetyce, kolejnictwie, leśnictwie, tartakach lub rolnictwie, przemyśle: drzewnym, meblarskim, wydobywczym, szklarskim, metalurgicznym, chemicznym, kamieniarskim, przy produkcji: tworzyw sztucznych, odzieży, skór i wyrobów skórzanych, wyrobów z drewna, papieru, lub
  - b) czynności z użyciem piły mechanicznej, wiertarki udarowej, młota pneumatycznego, pilników, szlifierek mechanicznych, obrabiarek, dźwigów, maszyn roboczych, maszyn drogowych, lub
  - c) pracę jako akrobata, artysta cyrkowy, kaskader, kierowca rajdowy, pracownik służb mundurowych (z wyłączeniem pracowników biurowych), kowal, ślusarz, stolarz, spawacz, blacharz, monter, treser/opiekun/hodowca drapieżnych zwierząt,
- i nie podał tych informacji we wniosku o zawarcie umowy lub rozpoczął wykonywanie powyższych zawodów po zawarciu umowy, a przyczyną uszczerbku na zdrowiu były te okoliczności.

Ponadto nie ponosimy odpowiedzialności, jeśli dana sytuacja nie jest objęta zakresem ubezpieczenia, nie spełnia definicji wskazanej w umowie lub skończyła się nasza ochrona (np. z powodu nieopłacenia składki).

Jak rozwiązać umowę?

Możesz odstąpić od umowy:

- w ciągu 7 dni od jej zawarcia – jeśli jesteś przedsiębiorcą,
- w ciągu 30 dni od jej zawarcia – jeśli nie jesteś przedsiębiorcą.

Po tym czasie możesz rozwiązać umowę w każdym czasie. Wystarczy, że dostarczysz pisemne wypowiedzenie.

Wynagrodzenia dystrybutora

W związku z proponowaną umową dystrybutor otrzymuje wynagrodzenie prowizyjne.

W tabeli znajdziesz postanowienia ogólnych warunków dodatkowego indywidualnego ubezpieczenia na wypadek uszczerbku na zdrowiu spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem, kod warunków TUIP50, które wskazują główne warunki umowy ubezpieczenia. Informacje te są częścią OWU i wynikają z przepisów prawa (art. 17 ust. 1 „ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej”).

Lp.	Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
1.	Przesłanki wypłaty świadczenia	pkt 1-3 pkt 4-20 pkt 32-34 pkt 51-55 pkt 56-63
2.	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty świadczenia lub jego obniżenia	pkt 1-3 pkt 15-20 pkt 29-31 pkt 32-34 pkt 51-55 pkt 56-63

Informacje o ubezpieczeniu uzyskasz:

 na stronie pzu.pl

pod numerem infolinii 801 102 102
(opłata zgodna z taryfą operatora)

OGÓLNE WARUNKI DODATKOWEGO INDYWIDUALNEGO UBEZPIECZENIA NA WYPADEK USZCZERBKU NA ZDROWIU SPOWODOWANEGO NIESZCZĘŚLIWYM WYPADKIEM

Kod warunków: TUIP50

Zarząd PZU Życie SA ustalił ogólne warunki dodatkowego indywidualnego ubezpieczenia na wypadek uszczerbku na zdrowiu spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem uchwałą nr UZ/34/2019 z dnia 26 lutego 2019 roku, zwane dalej OWU.

OWU wchodzi w życie 1 kwietnia 2019 roku.

Zanim zawrzesz umowę, przeczytaj dokładnie OWU.

W OWU znajdziesz informacje m. in. o:

- zakresie ubezpieczenia, czyli o tym, co obejmuje i czego nie obejmuje nasze ubezpieczenie,
- zasadach wypłaty z ubezpieczenia,
- Twoich i naszych prawach i obowiązkach,
- czasie trwania ubezpieczenia.

Spis treści

Słowniczek	7
Przedmiot ubezpieczenia	7
Suma ubezpieczenia	7
Zakres ubezpieczenia	8
Wyłączenia ochrony.	8
Ograniczenia ochrony	9
Zawarcie umowy.	9
Kto może zawrzeć umowę i być objęty ochroną.	9
Czas trwania umowy	9
Ponowne zawarcie umowy	9
Odstąpienie od umowy	10
Wypowiedzenie umowy	10
Prawa i obowiązki	10
Składka.	10
Początek naszej ochrony	11
Koniec naszej ochrony	11
Wypłata pieniędzy z ubezpieczenia.	11
Reklamacje, skargi i zażalenia, skierowanie sprawy do sądu	11
Postanowienia końcowe	12
Załącznik	13

SŁOWNICZEK

- czyli co oznaczają użyte terminy:

1. W OWU używamy terminów:

- 1) **choroba** – stan organizmu, który polega na nieprawidłowej reakcji układów lub narządów na bodźce środowiska zewnętrznego lub wewnętrznego;
- 2) **czynnik zewnętrzny** – każdy czynnik, który pochodzi spoza organizmu ubezpieczonego i w danych warunkach może wywołać szkodliwe dla niego skutki;
- 3) **dokumentacja medyczna** – dokumentacja opisująca stan zdrowia ubezpieczonego lub udzielonych mu świadczeń zdrowotnych, sporządzona przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych, osoby wykonujące zawód medyczny oraz inne osoby uczestniczące w udzielaniu świadczeń zdrowotnych;
- 4) **kolejna umowa** – umowa zawarta z zachowaniem ciągłości naszej ochrony;
- 5) **miesiąc umowy** – okres, który rozpoczyna się i kończy w tym samym czasie jak miesiąc umowy podstawowej;
- 6) **my/PZU Życie** – Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna;
- 7) **nieszczęśliwy wypadek** – nagłe zdarzenie, które:
  - a) jest niezależne od woli i stanu zdrowia ubezpieczonego oraz
  - b) jest wywołane czynnikami zewnętrznymi oraz
  - c) jest wyłączną przyczyną zdarzenia, które obejmuje nasza ochrona;
- 8) **pierwsza umowa** – umowa zawarta po raz pierwszy lub zawarta ponownie, jeżeli nie zachowano ciągłości naszej ochrony;
- 9) **rok umowy** – okres 12 miesięcy umowy, który rozpoczyna się:
  - a) od daty zawarcia umowy wraz z ubezpieczeniem podstawowym, albo
  - b) w najbliższą rocznicę ubezpieczenia podstawowego, jeśli umowa została zawarta w trakcie trwania ubezpieczenia podstawowego;
- 10) **uszczerbek na zdrowiu** – uszkodzenie organu, narządu lub układu wskazane w Tabeli Uszkodzeń, która stanowi załącznik do OWU;
- 11) **ubezpieczenie podstawowe** – indywidualne ubezpieczenie na życie, do którego możesz zawrzeć to ubezpieczenie dodatkowe;
- 12) **umowa** – umowa ubezpieczenia dodatkowego zawarta między Tobą a PZU Życie na podstawie tych OWU i potwierdzona polisą;
- 13) **wiek polisowy**:
  - a) wiek ubezpieczonego przyjęty dla ubezpieczenia podstawowego, ustalany na dzień początku ochrony i w każdą kolejną rocznicę ubezpieczenia podstawowego – w przypadku zawierania umowy dodatkowej wraz z ubezpieczeniem podstawowym,
  - b) wiek ubezpieczonego, ustalany jako różnica lat pomiędzy rokiem kalendarzowym w dniu ostatniej rocznicy ubezpieczenia podstawowego a rokiem urodzenia ubezpieczonego (a jeśli nie było jeszcze rocznicy umowy, wiek ubezpieczonego ustalany jest na dzień zawarcia ubezpieczenia podstawowego) – w przypadku zawierania umowy dodatkowej do istniejącego ubezpieczenia podstawowego;

PRZYKŁAD

Ubezpieczasz siebie, czyli jesteś ubezpieczającym i ubezpieczonym. Urodziłeś się 1 czerwca 1988 r. i 17 kwietnia 2019 r. zawarłeś z nami ubezpieczenie podstawowe. Zgodnie z powyższą definicją miałeś wtedy 31 lat i tak obliczony wiek będzie obowiązywał do 16 kwietnia 2020 r.

W dniu 20 stycznia 2020 r. zawierasz z nami tę umowę. Twój wiek polisowy to 31 lat; jeśli zawarłbyś tę umowę w rocznicę lub po rocznicy ubezpieczenia podstawowego, czyli po 16 kwietnia 2020 roku miałbyś wtedy 32 lata;

2. Jeżeli te OWU nie stanowią inaczej, określenia, które zdefiniowaliśmy w OWU ubezpieczenia podstawowego używamy w tych OWU w takim samym znaczeniu.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

- czyli co ubezpieczamy

3. Ubezpieczamy zdrowie ubezpieczonego.

SUMA UBEZPIECZENIA

- czym jest i gdzie wskazujemy jej wysokość

4. Suma ubezpieczenia to kwota, na podstawie której ustalamy wysokość wypłaty z tytułu zdarzenia objętego naszą ochroną.
5. Ty podejmujesz decyzję o wysokości sumy ubezpieczenia.
6. Wysokość sumy ubezpieczenia potwierdzamy w polisie.
7. Sumę ubezpieczenia możesz zmienić nie wcześniej niż po 12 miesiącach od daty zawarcia umowy.
8. Aby zmienić wysokość sumy ubezpieczenia złóż nam pisemny wniosek o zmianę.
9. Jeśli wystąpisz o podwyższenie sumy ubezpieczenia:
  - 1) możemy zwrócić się do ubezpieczonego z prośbą aby:
    - a) udostępnił nam dodatkowe informacje o swoim stanie zdrowia, uprawianym sporcie, hobby, wykonywanym zawodzie,
    - b) poddał się badaniom medycznym w wyznaczonych placówkach medycznych, to my pokryjemy koszt badań;

- 2) na podstawie dokumentów, o które poprosimy możemy:
  - a) zgodzić się na wysokość sumy ubezpieczenia o którą wnioskujesz, albo
  - b) zaproponować Ci inną wysokość sumy ubezpieczenia, którą uzgodnimy z Tobą, albo
  - c) odmówić Ci podwyższenia sumy ubezpieczenia.
10. Nowa wysokość sumy ubezpieczenia oraz składki będzie obowiązywać od dnia najbliższej płatności składki za ubezpieczenie podstawowe, nie wcześniej jednak niż po wyrażeniu przez nas zgody na zmianę wysokości sumy ubezpieczenia.
11. Nową wysokość sumy ubezpieczenia potwierdzimy w polisie.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

– czyli za jakie zdarzenia zapłacimy

12. Zakres ubezpieczenia obejmuje uszczerbek na zdrowiu ubezpieczonego spowodowany nieszczęśliwym wypadkiem zaistniałym w okresie naszej ochrony, wymieniony w Tabeli Uszkodzeń.
13. Wypłacimy ubezpieczonemu świadczenie za uszczerbek na zdrowiu w wysokości procentu sumy ubezpieczenia wskazanego w Tabeli Uszkodzeń, z zastrzeżeniem pkt. 19-20.
14. Wysokość wypłaty obliczamy na podstawie wysokości sumy ubezpieczenia aktualnej w dniu zajścia nieszczęśliwego wypadku.

WYŁĄCZENIA OCHRONY

– czyli w jakich sytuacjach nie wypłacimy pieniędzy z ubezpieczenia

15. Jesteśmy zwolnieni z udzielania ochrony z tytułu uszczerbku na zdrowiu, jeśli spełniły się łącznie warunki:
  - 1) ubezpieczony nie podał do naszej wiadomości wszystkich znanych sobie okoliczności, o które go pytaliśmy przed zawarciem umowy albo w przypadku wnioskowania o podwyższenie sumy ubezpieczenia;
  - 2) przyczyną uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonego były okoliczności, których ubezpieczony nie podał do naszej wiadomości, a o które pytaliśmy przed zawarciem umowy albo w przypadku wnioskowania o podwyższenie sumy ubezpieczenia.
16. Jeśli ubezpieczony umyślnie nie podał do naszej wiadomości wszystkich znanych okoliczności, o które pytaliśmy przed zawarciem umowy albo w przypadku wnioskowania o podwyższenie sumy ubezpieczenia, to w razie wątpliwości, przyjmuje się, że uszczerbek na zdrowiu i jego następstwa są skutkiem tych okoliczności.
17. Nie udzielamy ochrony z tytułu uszczerbku na zdrowiu spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem, który:
  - 1) powstał przed rozpoczęciem naszej ochrony;
  - 2) powstał wskutek działań wojennych;
  - 3) powstał, gdy ubezpieczony czynnie uczestniczył w aktach terroru lub masowych rozruchach społecznych;
  - 4) powstał, gdy ubezpieczony usiłował popełnić lub popełnił czyn, który wypełnia ustawowe znamiona umyślnego przestępstwa;
  - 5) był wypadkiem komunikacyjnym, jeśli ubezpieczony prowadził pojazd:
    - a) nie miał uprawnień do prowadzenia pojazdu, które są określone w przepisach prawa,
    - b) był po spożyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości, pod wpływem narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, o ile okoliczności, o których mowa w lit. a lub b miały wpływ na zaistnienie nieszczęśliwego wypadku będącego wypadkiem komunikacyjnym;
  - 6) powstał, gdy ubezpieczony był w stanie nietrzeźwości, pod wpływem narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, o ile stan ubezpieczonego miał wpływ na zaistnienie nieszczęśliwego wypadku;
  - 7) powstał, gdy ubezpieczony dokonał samookaleczenia się lub usiłował popełnić samobójstwo;
  - 8) powstał, gdy ubezpieczony uprawiał sport zawodowo lub uczestniczył w treningach, zawodach, zgrupowaniach w ramach przynależności do klubu sportowego, związku lub innej organizacji sportowych niezależnie od faktu czerpania dochodu z uprawianej dyscypliny sportu i nie podał tych informacji we wniosku o zawarcie umowy lub rozpoczął wykonywanie powyższych czynności po zawarciem umowy, a przyczyną uszczerbku na zdrowiu były te okoliczności;
  - 9) powstał, gdy ubezpieczony uprawiał niebezpieczne sporty: sporty walki, sporty motorowe i motorowodne, sporty lotnicze, wspinaczka wysokogórska i skałkowa, speleologia, nurkowanie ze specjalistycznym sprzętem, który umożliwia oddychanie pod wodą, skoki do wody, skoki na linie (ang. bungee jumping), kolarstwo górskie, narciarstwo lub snowboard poza wyznaczonymi trasami, kajakerstwo, jazda konna oraz udział w wyścigach z wyjątkiem biegów i pływania i nie podał tych informacji we wniosku o zawarcie umowy lub rozpoczął uprawianie powyższych sportów po zawarciem umowy, a przyczyną uszczerbku na zdrowiu były te okoliczności;
  - 10) powstał, gdy ubezpieczony w związku z pracą zarobkową wykonywał:
    - a) prace fizyczne w budownictwie, hutnictwie, energetyce, kolejnictwie, leśnictwie, tartakach lub rolnictwie, przemyśle: drzewnym, meblarskim, wydobywczym, szklarskim, metalurgicznym, chemicznym, kamieniarskim, przy produkcji: tworzyw sztucznych, odzieży, skór i wyrobów skórzanym, wyrobów z drewna, papieru, lub
    - b) czynności z użyciem piły mechanicznej, wiertarki udarowej, młota pneumatycznego, pilników, szlifierek mechanicznych, obrabiarek, dźwigów, maszyn roboczych, maszyn drogowych, lub
    - c) pracę jako akrobata, artysta cyrkowy, kaskader, kierowca rajdowy, pracownik służb mundurowych (z wyłączeniem pracowników biurowych), kowal, ślusarz, stolarz, spawacz, blacharz, monter, treser/opiekun/hodowca drapieżnych zwierząt, i nie podał tych informacji we wniosku o zawarcie umowy lub rozpoczął wykonywanie powyższych zawodów po zawarciem umowy, a przyczyną uszczerbku na zdrowiu były te okoliczności.

18. Nie udzielamy ochrony z tytułu zdarzeń, które polegają na nadwyrężeniu organizmu na skutek wykonywania powtarzalnych czynności fizycznych, przeciążeniu, dźwignięciu lub pochyleniu się, co bezpośrednio skutkowało negatywnymi następstwami zdrowotnymi dla ubezpieczonego.

OGRANICZENIA OCHRONY

– czyli w jakich sytuacjach i ile maksymalnie wypłacimy z ubezpieczenia

19. Wartość wypłat za zdarzenia objęte ubezpieczeniem nie może przekroczyć w okresie ubezpieczenia łącznie 100% sumy ubezpieczenia.
20. W razie nabycia prawa do wypłaty pieniędzy z tytułu uszczerbku na zdrowiu w wysokości wyższej niż 100 % wypłacimy kwotę w wysokości 100 % sumy ubezpieczenia.

ZAWARCIE UMOWY

– jak się odbywa i co będzie do tego potrzebne

21. Umowę zawieramy na podstawie Twojego wniosku o ubezpieczenie.
22. Umowę możesz zawrzeć:
- 1) wraz z zawarciem ubezpieczenia podstawowego, albo
  - 2) jeśli posiadasz już ubezpieczenie podstawowe – w dniu najbliższej płatności składki za ubezpieczenie podstawowe o ile składkę za ubezpieczenie podstawowe opłacasz miesięcznie, kwartalnie, półrocznie albo rocznie;
  - 3) jeśli w ubezpieczeniu podstawowym nie zawiesiłeś opłacania składki regularnej.
23. Zasady i tryb zawierania umowy są zgodne z zasadami przyjętymi w ubezpieczeniu podstawowym, o ile nie umówiliśmy się z Tobą inaczej.
24. Możemy odmówić zawarcia umowy.
25. Zawarcie umowy potwierdzamy polisą.

KTO MOŻE ZAWRZEĆ UMOWĘ I BYĆ OBJĘTY OCHRONĄ

26. Umowę zawieramy z Tobą, czyli ubezpieczającym.
27. Ubezpieczonym w umowie jest osoba, która jest ubezpieczonym w ubezpieczeniu podstawowym.
28. Ubezpieczonym może być osoba, której wiek polisowy wynosi co najmniej 18 lat i nie więcej niż 60 lat, przy czym wiek ubezpieczonego w chwili końca okresu ubezpieczenia nie może przekroczyć 65 lat.

CZAS TRWANIA UMOWY

- czyli jak długo trwa umowa

29. Umowę zawierasz z nami na czas określony zwany okresem ubezpieczenia. Okres ubezpieczenia trwa:
- 1) 5 lat, jeśli zawierasz umowę wraz z ubezpieczeniem podstawowym albo w rocznicę ubezpieczenia podstawowego, albo
  - 2) 4 lata i taką liczbę miesięcy, jaka pozostanie do najbliższej rocznicy ubezpieczenia podstawowego – jeśli umowę zawierasz po zawarciu ubezpieczenia podstawowego i opłacasz składki z częstotliwością miesięczną, kwartalną lub półroczną.

PRZYKŁAD

1 czerwca 2018 r. zawarłeś ubezpieczenie podstawowe i 1 grudnia 2018 r. zawarłeś tę umowę. Umowa ta będzie trwać do 31 maja 2023 r. czyli 4 lata i 6 miesięcy. Jeżeli zawrzesz umowę na kolejny okres, będzie ona trwała od 1 czerwca 2023 r. do 31 maja 2028 r., czyli 5 pełnych lat.

30. Okres ubezpieczenia potwierdzamy w polisie.
31. Okres ubezpieczenia upływa:
- 1) z końcem okresu ubezpieczenia;
  - 2) z końcem ubezpieczenia podstawowego;
  - 3) w dniu rocznicy umowy, w roku w którym wiek polisowy ubezpieczonego wynosi 65 lat.

PONOWNE ZAWARCIE UMOWY

- czyli kiedy zaproponujemy Ci ponowne zawarcie umowy

32. Najpóźniej 30 dni przed końcem umowy możemy zaproponować Ci zawarcie kolejnej umowy i wskażemy nową wysokość składki.
33. Jeśli przyjmiesz naszą propozycję, umowa zostanie zawarta na kolejny okres ubezpieczenia.
34. Zawarcie kolejnej umowy potwierdzimy polisą.

ODSTĄPIENIE OD UMOWY

- czyli do kiedy możesz się wycofać z zawartej umowy dodatkowej

35. Możesz odstąpić od umowy składając nam oświadczenie:
  - 1) w ciągu 7 dni od jej zawarcia – jeśli jesteś przedsiębiorcą;
  - 2) w ciągu 30 dni od jej zawarcia – jeśli nie jesteś przedsiębiorcą.
36. Jeśli jesteś konsumentem i nie poinformowaliśmy Cię najpóźniej w chwili zawarcia umowy o prawie do odstąpienia, możesz odstąpić od umowy w ciągu 30 dni od dnia, w którym dowiedziałeś się o tym prawie.
37. Jeżeli odstąpisz od umowy, zwrócimy Ci wpłaconą składkę. Pomniejszymy ją o kwotę, która odpowiada składce za okres ochrony udzielanej od dnia zawarcia umowy do dnia, w którym otrzymamy Twoje oświadczenie o odstąpieniu.
38. Odstąpienie od ubezpieczenia podstawowego skutkuje odstąpieniem od umowy.
39. Odstąpienie od umowy nie skutkuje odstąpieniem od ubezpieczenia podstawowego.

WYPOWIEDZENIE UMOWY

- czyli jak możesz zrezygnować z umowy dodatkowej

40. Możesz wypowiedzieć umowę w każdym czasie, przy czym wypowiedzenie musisz złożyć w formie pisemnej.
41. Okres wypowiedzenia wynosi jeden miesiąc i rozpoczyna się pierwszego dnia miesiąca umowy po dniu, w którym otrzymaliśmy Twoje wypowiedzenie. W dniu, w którym zakończy się okres wypowiedzenia, zakończy się także nasza ochrona.
42. Jeżeli wypowiedzisz umowę, zwrócimy Ci składkę za okres niewykorzystanej ochrony, jeśli okres taki występuje.
43. Wypowiedzenie ubezpieczenia podstawowego skutkuje wypowiedzeniem umowy.
44. Wypowiedzenie umowy nie skutkuje wypowiedzeniem ubezpieczenia podstawowego.

PRAWA I OBOWIĄZKI

- czyli jakie prawa i obowiązki masz Ty i ubezpieczony oraz my

45. Tobie i nam oraz ubezpieczonemu przysługują prawa i obowiązki, które wynikają z:
  - 1) OWU ubezpieczenia podstawowego;
  - 2) tych OWU oraz
  - 3) obowiązujących przepisów prawa, w szczególności kodeksu cywilnego i ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.
46. Musimy:
  - 1) przekazywać Tobie, a także ubezpieczonemu na jego prośbę, informacje o zmianie warunków umowy lub prawa właściwego dla umowy i o wpływie tych zmian na wartość wypłaty, przed wyrażeniem przez strony zgody na dokonanie takich zmian. Informacje te przekazujemy w formie pisemnej lub w formie innego trwałego nośnika, jeśli to z Tobą uzgodnimy. Zanim wyrazisz zgodę na wprowadzenie takich zmian, musisz się z tymi zmianami zapoznać;
  - 2) informować w formie pisemnej osobę, która występuje o wypłatę oraz ubezpieczonego:
    - a) dlaczego nie możemy wypłacić pieniędzy w całości lub części w przewidzianym terminie. Wtedy wypłacimy tylko tę część pieniędzy, która jest bezsporna,
    - b) że wypłata nie jest należna w całości lub części. Wtedy wskazujemy przyczyny i podstawę prawną, które uzasadniają naszą decyzję, oraz informujemy o tym, że można dochodzić roszczeń na drodze sądowej;
  - 3) udostępniać informacje i dokumenty, które wpłynęły na naszą decyzję o ustaleniu prawa do wypłaty lub jej wysokości:
    - a) Tobie,
    - b) ubezpieczonemu,
    - c) uprawnionemu,
    - d) innej osobie, która wnioskuje o wypłatę.Na żądanie tych osób informacje i dokumenty udostępniamy w formie elektronicznej.
  - 4) udostępniać na Twój lub ubezpieczonego wniosek, także w formie elektronicznej:
    - a) informacje o oświadczeniach, które złożyliście podczas zawierania umowy,
    - b) kopie dokumentów, które powstały podczas zawierania i trwania umowy.
47. Ty i ubezpieczony macie prawo żądać, abyśmy prawidłowo i terminowo wypełniali nasze obowiązki wskazane w ubezpieczeniu podstawowym a także, które są wskazane w pkt. 46 oraz te, które wynikają z obowiązujących przepisów prawa.

SKŁADKA

- od czego zależy i kiedy ją opłacać

48. Wysokość składki, która będzie obowiązywać dla umowy, określamy w zależności od:
  - 1) wysokości sumy ubezpieczenia;
  - 2) częstotliwości opłacania składki;
  - 3) wyników oceny ryzyka;a następnie uzgadniamy z Tobą i potwierdzamy w polisie.

49. Wysokość składki może się zmienić w przypadku zmiany wysokości sumy ubezpieczenia, o której mowa w pkt 7-11.
50. Składkę opłacasz z góry, w pełnej wymaganej kwocie, z częstotliwością przyjętą w ubezpieczeniu podstawowym.

POCZĄTEK NASZEJ OCHRONY

- czyli od kiedy ubezpieczamy ubezpieczonego

51. Nasza ochrona w stosunku do ubezpieczonego rozpocznie się zgodnie z zasadami przyjętymi w ubezpieczeniu podstawowym – jeśli umowę zawierasz razem z umową ubezpieczenia podstawowego.
52. Jeśli umowę zawierasz w trakcie trwania ubezpieczenia podstawowego, nasza ochrona rozpocznie się w dniu najbliższej płatności składki za ubezpieczenie podstawowe, nie wcześniej jednak niż po wyrażeniu przez nas zgody na zawarcie umowy.
53. Jeśli Ty i ubezpieczony jesteście różnymi osobami, nasza ochrona rozpocznie się w dniu wskazanym w pkt. 51 albo 52, ale nie wcześniej niż następnego dnia po zgodzie ubezpieczonego na objęcie go ochroną, w tym na wysokość sumy ubezpieczenia.
54. Datę początku ochrony wskazujemy w polisie.

KONIEC NASZEJ OCHRONY

- czyli kiedy kończy się ubezpieczenie

55. Nasza ochrona na wypadek uszczerbku na zdrowiu spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem zakończy się w dniu:
- 1) w którym otrzymamy Twoje oświadczenie o odstąpieniu od umowy;
  - 2) w którym upłynie okres wypowiedzenia umowy;
  - 3) śmierci ubezpieczonego;
  - 4) w którym wyczerpie się maksymalny limit wypłaty pieniędzy, o którym piszemy w pkt. 19-20;
  - 5) w którym zakończy się okres ubezpieczenia;
  - 6) w którym zakończy się ochrona w ubezpieczeniu podstawowym;
  - 7) w którym ubezpieczenie podstawowe zamieni się na umowę bezskładkową;
  - 8) w którym ubezpieczenie podstawowe zamieni się na ubezpieczenie z jednorazową płatnością składki – jeśli opłacisz składkę za ubezpieczenie podstawowe jednorazowo do końca okresu ubezpieczenia.

WYPŁATA PIENIĘDZY Z UBEZPIECZENIA

- czyli komu i kiedy je wypłacimy.

56. Wypłata przysługuje ubezpieczonemu.
57. Aby otrzymać wypłatę, osoba, która o nią wnioskuje, musi dostarczyć nam:
- 1) wniosek o wypłatę;
  - 2) dokumentację medyczną potwierdzającą zaistnienie nieszczęśliwego wypadku, jego okoliczności i powstanie uszczerbku na zdrowiu.
58. Możemy poprosić o inne dodatkowe dokumenty, jeśli dotychczas dostarczone nie wystarczą, aby uznać, że wypłata jest należna.
59. Jeśli dokumenty, o które prosiliśmy, są w innym języku niż polski, osoba, która składa wniosek musi dostarczyć nam ich tłumaczenie na język polski. Tłumaczenie to musi wykonać tłumacz przysięgły.
60. Jeżeli nie otrzymamy dokumentów, o które prosimy, możemy odmówić wypłaty.
61. Prawo do wypłaty przysługuje, jeśli z medycznego punktu widzenia istnieje związek przyczynowo-skutkowy między uszczerbkiem na zdrowiu a nieszczęśliwym wypadkiem.
62. Jeśli dokumenty, o które poprosiliśmy i o których piszemy w pkt. 57, nie są wystarczające, aby uznać, że wypłata jest należna, możemy:
- 1) poprosić wskazanego przez nas lekarza orzecznika o wydanie opinii medycznej;
  - lub
  - 2) skierować ubezpieczonego na dodatkowe badania.
63. Pokryjemy koszty opinii medycznej oraz dodatkowych badań.

REKLAMACJE, SKARGI I ZAŻALENIA, SKIEROWANIE SPRAWY DO SĄDU

- kto, gdzie i w jaki sposób może je złożyć

64. Reklamację, skargę lub zażalenie można złożyć w każdej naszej jednostce, w której obsługujemy klientów.
65. Reklamację, skargę lub zażalenie można złożyć:
- 1) pisemnie – przesyłką pocztową (w rozumieniu ustawy „Prawo pocztowe”), albo osobiście;
  - 2) ustnie – przez telefon, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801-102-102, albo osobiście, co potwierdzamy protokołem;
  - 3) elektronicznie – na adres: reklamacje@pzu.pl lub za pomocą formularza na pzu.pl.
66. Na reklamację, skargę i zażalenie odpowiadamy najszybciej jak to możliwe, nie później niż w ciągu 30 dni od dnia, kiedy ją otrzymaliśmy. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, jeśli nie będziemy mogli odpowiedzieć w ciągu 30 dni, poinformujemy:
- 1) dlaczego odpowiedź się opóźnia;

- 2) jakie okoliczności musimy jeszcze ustalić, aby rozpatryć sprawę;
  - 3) jaki jest nowy termin naszej odpowiedzi – termin ten nie może być dłuższy niż 60 dni od dnia, w którym otrzymaliśmy reklamację, skargę lub zażalenie.
- 67.** Na reklamację, skargę i zażalenie odpowiadamy:
- 1) w postaci papierowej lub
  - 2) pocztą elektroniczną – robimy to na wniosek osoby (podmiotu), która złożyła reklamację.
- 68.** Jeśli po rozpatrzeniu reklamacji:
- 1) nie uwzględniliśmy zgłoszonych roszczeń albo
  - 2) uwzględniliśmy roszczenia, ale w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację nie wykonaliśmy czynności, do których się zobowiązaliśmy
- osoba fizyczna, która złożyła reklamację, może napisać wniosek w tej sprawie do Rzecznika Finansowego.
- 69.** Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrujemy w naszych jednostkach, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
- 70.** Pozew w sprawach, które wynikają z umów, można złożyć do sądu:
- 1) według właściwości ogólnej – zgodnie z Kodeksem postępowania cywilnego albo
  - 2) właściwego dla miejsca zamieszkania lub siedziby odpowiednio: Twojego lub Twojego spadkobiercy, uprawnionego z umowy lub jego spadkobiercy.
- 71.** Więcej o reklamacjach można dowiedzieć się z „Ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i Rzeczniku Finansowym” oraz z „Ustawy o dystrybucji ubezpieczeń”.
- 72.** Przewidujemy możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
- 73.** Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU Życie SA do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy. Adres jego strony internetowej jest taki: www.rf.gov.pl

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- czyli co jest jeszcze ważne

- 74.** Jeśli zgodnie z prawem będziemy musieli potrącić z wypłaty jakiegokolwiek kwoty, zwłaszcza podatek dochodowy, wypłatę zmniejszymy o te kwoty.
- 75.** Prawo polskie jest prawem właściwym dla tej umowy.
- 76.** W relacjach z konsumentem stosujemy język polski.
- 77.** W sprawach, których nie reguluje ta umowa, stosuje się ogólne warunki ubezpieczenia podstawowego, przepisy Kodeksu cywilnego, Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
- 78.** Rzecznik Finansowy zajmuje się pozasądowym rozpatrywaniem sporów konsumenckich – w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
- 79.** Wszystkie nasze powiadomienia, wnioski i oświadczenia, które dotyczą tej umowy, będziemy składać w formie pisemnej lub w innej formie, którą uzgodniliśmy z Tobą. Wywierają one skutek z chwilą doręczenia.
- 80.** Wszystkie kierowane do nas powiadomienia, wnioski i oświadczenia, które dotyczą tej umowy – oprócz reklamacji, skarg i zażaleń – muszą być złożone w formie pisemnej lub w innej formie, którą uzgodniłeś z nami. Wywierają one skutek prawny z dniem doręczenia.
- 81.** Informować o każdej zmianie adresu musisz Ty, ubezpieczony oraz my.
- 82.** Jeżeli Ty, ubezpieczony, uposażony lub uprawniony jesteście konsumentami, możecie zwrócić się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
- 83.** Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej publikujemy na pzu.pl w części o relacjach inwestorskich.
- 84.** Nadzoruje nas Komisja Nadzoru Finansowego.

ZAŁĄCZNIK DO OGÓLNYCH WARUNKÓW DODATKOWEGO INDYWIDUALNEGO UBEZPIECZENIA NA WYPADEK USZCZERBKU NA ZDROWIU SPOWODOWANEGO NIESZCZĘŚLIWYM WYPADKIEM

Kod warunków: TUIP50

TABELA USZKODZEŃ

I Uszkodzenia kręgosłupa i czaszki		Należny procent sumy ubezpieczenia
1.	Złamanie kości sklepienia lub podstawy czaszki (jednej lub wielu)	2%
2.	Złamanie kości twarzoczaszki (jednej lub wielu)	4%
3.	Złamanie kości nosa (jednej lub obydwu)	1%
4.	Złamanie kręgosłupa w odcinku szyjnym (za każdy krąg)	2%
5.	Złamanie kręgosłupa w odcinku piersiowym (za każdy krąg)	2%
6.	Złamanie kręgosłupa w odcinku lędźwiowym (za każdy krąg)	2%
7.	Złamanie kości krzyżowej	2%
8.	Złamanie kości guzicznej	1%
II Uszkodzenia kończyny górnej		
9.	Złamanie obojczyka	2%
10.	Złamanie łopatki	3%
11.	Złamanie nasady bliższej kości ramiennej	4%
12.	Złamanie trzonu kości ramiennej	6%
13.	Złamanie nasady dalszej kości ramiennej	4%
14.	Złamanie nasady bliższej kości łokciowej	2%
15.	Złamanie nasady bliższej kości promieniowej	2%
16.	Złamanie trzonu kości łokciowej	2%
17.	Złamanie trzonu kości promieniowej	2%
18.	Złamanie nasady dalszej kości promieniowej	1%
19.	Złamanie nasady dalszej kości łokciowej	1%
20.	Złamanie kości łódeczkowatej	1%
21.	Złamanie kości główkowatej, haczykowatej, księżycowej, grochowatej, czworobocznej większej, czworobocznej mniejszej, trójgraniastej nadgarstka (jednej lub wielu)	1%
22.	Złamanie jednej kości śródręcza (pierwszej)	2%
23.	Złamanie jednej kości śródręcza (drugiej, trzeciej, czwartej lub piątej)	1%
24.	Złamanie dwóch lub więcej kości śródręcza	3%
25.	Złamanie palca I ręki (jednego lub wielu paliczków)	2%

26.	Złamanie palca II ręki (jednego lub wielu paliczków)	2%
27.	Złamanie palca III ręki (jednego lub wielu paliczków)	1%
28.	Złamanie palca IV ręki (jednego lub wielu paliczków)	1%
29.	Złamanie palca V ręki (jednego lub wielu paliczków)	1%
30.	Zwichnięcie urazowe stawu ramiennie-topatkowego leczone repozycją	8%
31.	Utrata kończyny górnej w stawie ramiennie-topatkowym	75%
32.	Utrata kończyny górnej pomiędzy barkiem a łokciem	70%
33.	Utrata kończyny górnej w stawie łokciowym	65%
34.	Utrata kończyny górnej pomiędzy łokciem a nadgarstkiem	60%
35.	Utrata kończyny górnej na poziomie nadgarstka lub śródreżcza	50%
36.	Całkowita utrata palca I ręki (całych dwóch paliczków)	10%
37.	Częściowa utrata palca I ręki (co najmniej całego paliczka dystalnego)	5%
38.	Całkowita utrata palca II ręki (całych trzech paliczków)	7%
39.	Częściowa utrata palca II ręki (co najmniej całego paliczka dystalnego)	4%
40.	Całkowita utrata palca III (całych trzech paliczków)	3%
41.	Częściowa utrata palca III (co najmniej całego paliczka dystalnego)	2%
42.	Całkowita utrata palca IV (całych trzech paliczków)	3%
43.	Częściowa utrata palca IV (co najmniej całego paliczka dystalnego)	2%
44.	Całkowita utrata palca V (całych trzech paliczków)	3%
45.	Częściowa utrata palca V (co najmniej całego paliczka dystalnego)	2%

III Uszkodzenia kończyny dolnej

46.	Złamanie szyjki kości udowej lub złamanie przekrętarzowe lub złamanie podkrętarzowe	10%
47.	Złamanie trzonu kości udowej	8%
48.	Złamanie nasady dalszej kości udowej	4%
49.	Złamanie rzepki	2%
50.	Złamanie nasady bliższej piszczeli (ze złamaniem strzałki lub bez)	2%
51.	Złamanie trzonu piszczeli (ze złamaniem strzałki lub bez)	8%
52.	Izolowane złamanie strzałki	2%
53.	Złamanie nasady dalszej piszczeli (ze złamaniem strzałki lub bez)	2%
54.	Złamanie jednej kostki (przyśrodkowej)	2%

55.	Złamanie jednej kostki (bocznej)	2%
56.	Złamanie dwukostkowe lub trójkostkowe	5%
57.	Złamanie kości piętowej	3%
58.	Złamanie kości skokowej	3%
59.	Złamanie innej kości stępu (kość sześcienna, kość klinowata, kość łódkowata)	2%
60.	Złamanie kości śródstopia (za każdą kość)	1%
61.	Złamanie palca I stopy (jednego lub wielu paliczków)	2%
62.	Złamanie palca II stopy (jednego lub wielu paliczków)	1%
63.	Złamanie palca III stopy (jednego lub wielu paliczków)	1%
64.	Złamanie palca IV stopy (jednego lub wielu paliczków)	1%
65.	Złamanie palca V stopy (jednego lub wielu paliczków)	1%
66.	Uszkodzenie ścięgna achillesa leczone operacyjnie	5%
67.	Uszkodzenie łąkotki przyśrodkowej lub bocznej stawu kolanowego	2%
68.	Zerwanie więzadła krzyżowego przedniego lub zerwanie więzadła krzyżowego tylnego stawu kolanowego	4%
69.	Zerwanie więzadła pobocznego boczego lub zerwanie więzadła pobocznego przyśrodkowego stawu kolanowego	4%
70.	Utrata kończyny dolnej w stawie biodrowym	80%
71.	Utrata kończyny dolnej pomiędzy biodrem a kolanem	70%
72.	Utrata kończyny dolnej w stawie kolanowym	60%
73.	Utrata kończyny dolnej pomiędzy kolanem a stawem skokowym	50%
74.	Utrata kończyny dolnej w stawie skokowym lub na poziomie stępu	40%
75.	Utrata kończyny dolnej na poziomie śródstopia	30%
76.	Całkowita utrata palca I stopy (całych dwóch paliczków)	10%
77.	Częściowa utrata palca I stopy (co najmniej całego paliczka dystalnego)	5%
78.	Całkowita utrata palca II stopy (całych dwóch paliczków)	2%
79.	Częściowa utrata palca II stopy (co najmniej całego paliczka dystalnego)	1%
80.	Całkowita utrata palca III stopy (całych dwóch paliczków)	2%
81.	Częściowa utrata palca IV stopy (co najmniej całego paliczka dystalnego)	1%
82.	Całkowita utrata palca IV stopy (całych dwóch paliczków)	2%
83.	Częściowa utrata palca IV stopy (co najmniej całego paliczka dystalnego)	1%
84.	Całkowita utrata palca V stopy (całych dwóch paliczków)	2%

85.	Częściowa utrata palca V stopy (co najmniej całego paliczka dystalnego)	1%
IV Uszkodzenia miednicy		
86.	Izolowane złamanie kości biodrowej (jednej lub obydwu)	3%
87.	Izolowane złamanie kości łonowej (jednej lub obydwu)	3%
88.	Izolowane złamanie kości kulszowej (jednej lub obydwu)	3%
89.	Złamanie panewki stawu biodrowego bez zwichnięcia stawu biodrowego	5%
90.	Złamanie panewki stawu biodrowego ze zwichnięciem stawu biodrowego	10%
91.	Liczne złamania kości miednicy bez przzerwania obręczy kończyny dolnej	7%
92.	Liczne złamania kości miednicy z przzerwaniem obręczy kończyny dolnej	10%
93.	Rozejście spojenia łonowego	5%

V Uszkodzenia mózgu, rdzenia kręgowego i korzeni nerwowych (wysokość uszczerbku zostanie ustalona nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od daty nieszczęśliwego wypadku)

94.	Porażenie czterokończynowe (0-1° w skali Lovetta)	100%
95.	Niedowład czterokończynowy (2-3° w skali Lovetta)	90%
96.	Porażenie połowicze lub dwóch kończyn dolnych (0-1° w skali Lovetta)	80%
97.	Niedowład połowiczny lub dwóch kończyn dolnych (2-3° w skali Lovetta)	70%
98.	Monopareza kończyny górnej (0-1° w skali Lovetta)	50%
99.	Monopareza kończyny górnej (2-3° w skali Lovetta)	40%
100.	Monopareza kończyny dolnej (0-1° w skali Lovetta)	50%
101.	Monopareza kończyny dolnej (2-3° w skali Lovetta)	40%
102.	Padaczka z napadami co najmniej 2 na miesiąc	20%
103.	Encefalopatia pourazowa z zaburzeniami psychicznymi	20%
104.	Całkowita afazja sensoryczna lub sensoryczno-motoryczna	40%
105.	Częściowa afazja sensoryczna lub motoryczna	30%
106.	Całkowita afazja motoryczna	20%

VI Uszkodzenia nerwów czaszkowych (wysokość uszczerbku zostanie ustalona nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od daty nieszczęśliwego wypadku)

107.	Całkowite uszkodzenie nerwów ruchowych gałki ocznej (jednego lub kilku)	20%
108.	Częściowe uszkodzenie nerwów ruchowych gałki ocznej (jednego lub kilku)	10%
109.	Całkowite uszkodzenie nerwu trójdzielnego	20%
110.	Częściowe uszkodzenie nerwu trójdzielnego	10%

111.	Obwodowe całkowite uszkodzenie nerwu twarzowego	20%
112.	Obwodowe częściowe uszkodzenie nerwu twarzowego	10%
113.	Izolowane centralne uszkodzenie nerwu twarzowego	10%

VII Uszkodzenia nerwów obwodowych (wysokość uszczerbku zostanie ustalona nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od daty nieszczęśliwego wypadku)

114.	Całkowite lub częściowe uszkodzenie nerwu pachowego	10%
115.	Całkowite lub częściowe uszkodzenie nerwu pośrodkowego na poziomie ramienia	10%
116.	Całkowite lub częściowe uszkodzenie nerwu pośrodkowego na poziomie przedramienia lub nadgarstka	5%
117.	Całkowite lub częściowe uszkodzenie nerwu promieniowego na poziomie ramienia	10%
118.	Całkowite lub częściowe uszkodzenie nerwu promieniowego na poziomie przedramienia lub nadgarstka	5%
119.	Całkowite lub częściowe uszkodzenie nerwu łokciowego na poziomie ramienia	10%
120.	Całkowite lub częściowe uszkodzenie nerwu łokciowego na poziomie przedramienia lub nadgarstka	5%
121.	Całkowite lub częściowe uszkodzenie nerwu kulszowego na poziomie biodra lub uda	20%
122.	Całkowite lub częściowe uszkodzenie nerwu udowego na poziomie biodra lub uda	10%
123.	Całkowite lub częściowe uszkodzenie nerwu piszczelowego na poziomie podudzia	5%
124.	Całkowite lub częściowe uszkodzenie nerwu strzałkowego na poziomie podudzia	5%

VIII Uszkodzenia narządu wzroku (wysokość uszczerbku zostanie ustalona nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od daty nieszczęśliwego wypadku)

125.	Całkowita utrata widzenia w obu oczach (ostrość widzenia ≤ 0.1 lub ograniczenie pola widzenia $\leq 20^\circ$)	100%
126.	Częściowa utrata widzenia w obu oczach (ostrość widzenia ≤ 0.4 lub ograniczenie pola widzenia $\leq 30^\circ$)	50%
127.	Całkowita utrata widzenia w jednym oku (ostrość widzenia ≤ 0.1 lub ograniczenie pola widzenia $\leq 20^\circ$)	30%
128.	Częściowa utrata widzenia w jednym oku (ostrość widzenia ≤ 0.4 lub ograniczenie pola widzenia $\leq 30^\circ$)	15%
129.	Odwarstwienie siatkówki oka bez pogorszenia widzenia	10%
130.	Jaskra pourazowa bez pogorszenia widzenia	10%
131.	Uszkodzenie gałki ocznej leczone wymianą soczewki bez pogorszenia widzenia	10%
132.	Utrata gałki ocznej	40%

IX Uszkodzenia narządu słuchu (wysokość uszczerbku zostanie ustalona nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od daty nieszczęśliwego wypadku)

133.	Całkowita utrata słuchu w obydwu uszach (≥ 70 db dla dźwięków pasma mowy)	50%
134.	Częściowa utrata słuchu w obydwu uszach (≥ 45 db dla dźwięków pasma mowy w uchu lepiej słyszającym)	30%
135.	Całkowita utrata słuchu w jednym uchu (≥ 70 db dla dźwięków pasma mowy)	20%
136.	Częściowa utrata słuchu w jednym uchu (≥ 45 db dla dźwięków pasma mowy)	10%

X Uszkodzenia szyi i klatki piersiowej

137.	Uszkodzenie krtani leczone operacyjnie	10%
138.	Uszkodzenie tchawicy leczone operacyjnie	10%
139.	Uszkodzenie płuca lub oskrzela leczone operacyjnie	10%
140.	Odma opłucnowa leczona przez odbarczenie	5%
141.	Krwotok do jamy opłucnowej (z odłą opłucnową lub bez)	7%
142.	Uszkodzenie serca lub osierdzia leczone operacyjnie	10%
143.	Uszkodzenie aorty piersiowej lub żyły głównej górnej leczone operacyjnie	10%
144.	Uszkodzenie przepony leczone operacyjnie	10%
145.	Uszkodzenie przetyku leczone operacyjnie	10%
146.	Złamanie jednego żebra	1%
147.	Złamanie dwóch żeber	2%
148.	Złamanie trzech i więcej żeber	4%
149.	Złamanie mostka	2%

XI Uszkodzenia brzucha

150.	Uszkodzenie wątroby lub dróg żółciowych leczone operacyjnie	10%
151.	Uszkodzenie trzustki leczone operacyjnie	10%
152.	Uszkodzenie żołądka leczone operacyjnie	10%
153.	Uszkodzenie jelita cienkiego leczone operacyjnie	10%
154.	Uszkodzenie jelita grubego leczone operacyjnie	10%
155.	Uszkodzenie śledziony leczone operacyjnie z zachowaniem narządu	10%
156.	Utrata śledziony	15%
157.	Uszkodzenie aorty brzusznej lub żyły głównej dolnej leczone operacyjnie	10%
158.	Uszkodzenie nerki leczone operacyjnie z zachowaniem narządu (jednej lub obydwu)	10%
159.	Utrata nerki	35%
160.	Uszkodzenie moczowodu leczone operacyjnie (jednego lub obydwu)	10%

XII Uszkodzenia narządów moczowo-płciowych

161.	Uszkodzenie pęcherza moczowego leczone operacyjnie	10%
162.	Uszkodzenie cewki moczowej leczone operacyjnie	10%
163.	Uszkodzenie macicy leczone operacyjnie z zachowaniem narządu	10%

164.	Utrata macicy	40%
165.	Utrata jednego jajnika	10%
166.	Utrata obydwu jajników	40%
167.	Utrata jednego jądra	10%
168.	Utrata obydwu jąder	40%
169.	Uszkodzenie prącia leczone operacyjnie z zachowaniem narządu	10%
170.	Utrata prącia	40%

XIII Uszkodzenia skóry

171.	Rany pourazowe owłosionej skóry głowy z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1.5%
172.	Rany pourazowe powiek lub okolicy oczodołowej z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1.5%
173.	Rany pourazowe nosa z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1.5%
174.	Rany pourazowe małżowin usznych z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1.5%
175.	Rany pourazowe policzków lub okolic skroniowo-żuchwowych z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1.5%
176.	Rany pourazowe warg z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1.5%
177.	Rany pourazowe innych części głowy z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1.5%
178.	Rany pourazowe szyi z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1.5%
179.	Rany pourazowe klatki piersiowej z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1%
180.	Rany pourazowe brzucha z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1%
181.	Rany pourazowe pleców z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1%
182.	Rany pourazowe kończyny górnej z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1%
183.	Rany pourazowe kończyny dolnej z pozostawieniem blizn (jednej lub wielu)	1%

XIV Uszkodzenia zębów

184.	Całkowita utrata korony zęba z zachowaniem korzenia – siekacze lub kły (za każdy ząb)	2%
185.	Całkowita utrata korony zęba z zachowaniem korzenia – pozostałe zęby (za każdy ząb)	1.5%
186.	Całkowita utrata zęba – siekacze lub kły (za każdy ząb)	3%
187.	Całkowita utrata zęba – pozostałe zęby (za każdy ząb)	2%

XV Zatrucia

188.	Zatrucie gazami oraz substancjami i produktami chemicznymi z co najmniej 24 godzinną hospitalizacją	5%
------	---	----

